

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1960

Vyhlásené: 11. 7. 1960 Časová verzia predpisu účinná od: 8. 2.1991 do: 15. 8.1991

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

100

Ústavný zákon z 11. júla 1960 ÚSTAVA ČESKOSLOVENSKEJ SOCIALISTICKEJ REPUBLIKY

z 11. júla 1960

Národné zhromaždenie Československej republiky uznieslo sa na tomto ústavnom zákone:

Prvá hlava SPOLOČENSKÉ ZRIADENIE

Čl. 1

(1) Česká a Slovenská Federatívna Republika je socialistický štát založený na pevnom zväzku robotníkov, roľníkov a inteligencie, na čele ktorého je robotnícka trieda.

(3) Česká a Slovenská Federatívna Republika patrí k svetovej socialistickej sústave; usiluje sa o priateľské vzťahy so všetkými národmi a o zabezpečenie trvalého mieru na celom svete.

Čl. 2

(1) Všetka moc v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike patrí pracujúcemu ľudu.

(2) Štátnu moc vykonáva ľud zákonodarnými zbormi, ktoré volí.

(3) Zákonodarné zbory v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike sú: Federálne zhromaždenie, Česká národná rada a Slovenská národná rada.

Čl. 3

(1) Volebné právo do všetkých zákonodarných sborov je všeobecné, rovné a priame s tajným hlasovaním. Voliť môže každý občan, ktorý dovŕšil 18 rokov. Zvolený môže byť každý občan, ktorý dovŕšil 21 rokov.

(2) Členovia zákonodarných zborov – poslanci – sú povinní vykonávať svoj mandát osobne, podľa svojho svedomia a najlepšieho presvedčenia; nie sú viazaní príkazmi, ktoré sa týkajú výkonu mandátu.

Čl. 5

Na rozvíjanie spoločnej činnosti, na všestrannú a aktívnu účasť na živote spoločnosti a štátu a na uskutočňovanie svojich práv združujú sa pracujúci do dobrovoľných spoločenských organizácií, ktorými sú najmä Revolučné odborové hnutie, organizácie družstevné, organizácie mládeže, organizácie kultúrne, telovýchovné a iné; na spoločenské organizácie postupne prechádzajú niektoré úlohy štátnych orgánov.

Čl. 10

Nerastné bohatstvo, základné zdroje energie, základný lesný pôdny fond, prírodné zásoby podzemných vôd, vodné toky a prírodné liečivé zdroje sú v štátnom vlastníctve. Podrobnosti ustanoví zákon Federálneho zhromaždenia.

Čl. 11

Vlastnícke právo k pôde a dedičské právo k nej zostávajú nedotknuté.

Čl. 12

Výkon vlastníckeho alebo užívacieho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, životné a prírodné prostredie nad nevyhnutne potrebnú mieru.

Čl. 13

Štát vytvára podmienky a ustanovuje pravidlá pre rozvoj a ochranu podnikania a hospodárskej súťaže.

Čl. 14

Cudzie právnické osoby a cudzinci môžu nadobúdať vlastníctvo a iné majetkové práva a podnikáť na území Česko-slovenskej federatívnej republiky za podmienok ustanovených zákonom. Štát im zaručuje rovnocennú ochranu ich vlastníckych a iných majetkových práv ako česko-slovenským občanom a česko-slovenským právnickým osobám.

Čl. 15

(1) Česko-slovenská federatívna republika svojou hospodárskou politikou usiluje o rozmnožovanie národného bohatstva, o sociálne spravodlivú spoločnosť a o vytvorenie nevyhnutných podmienok pre slobodný rozvoj osobnosti, rozvoj národov a národností.

(2) Štát dbá o vytváranie ekologickej rovnováhy ochranou prírody a starostlivosťou o tvorbu a ochranu zdravého životného prostredia aj o šetrné využívanie prírodných zdrojov.

Čl. 16

(1) Všetka kultúrna politika v Československu, rozvoj vzdelania, výchova a vyučovanie sú vedené v duchu vedeckého poznania a v súlade so zásadami vlastenectva, humanity a demokracie.

(2) Štát spolu so spoločenskými organizáciami všemožne podporuje tvorivú činnosť vo vede a umení, usiluje sa o stále širšiu a hlbšiu vzdelanosť pracujúcich a o ich aktívnu účasť na vedeckej a umeleckej tvorbe a dbá o to, aby výsledky tejto činnosti slúžili všetkému ľudu.

(3) Štát a spoločenské organizácie sa sústavne usilujú o odstránenie prežitkov vykoristovateľskej spoločnosti vo vedomí ľudí.

Čl. 17

(1) Všetci občania a všetky štátne a spoločenské organizácie sa v každom svojom konaní spravujú právnym poriadkom socialistického štátu a dbajú o plné uplatnenie socialistickej zákonnosti v živote spoločnosti.

(2) Spoločenské organizácie, plniac svoje poslanie, vedú občanov k zachovávaniu zákonov, k dodržiavaniu pracovnej disciplíny i pravidiel socialistického spolužitia a usilujú sa predchádzať a zamedzovať ich porušovanie.

Čl. 18

(1) Ústredné riadenie spoločnosti i štátu sa podľa zásady demokratického centralizmu spája so širokou právomocou a zodpovednosťou nižších orgánov za aktívnej účasti pracujúcich a s uplatnením ich tvorivej iniciatívy.

(2) Na základe vedeckého svetového názoru sa v spoločnosti pracujúcich plne uplatňujú výsledky vedy v riadení spoločnosti i v plánovaní jej ďalšieho rozvoja.

**Siedma hlava
MIESTNA SAMOSPRÁVA****Čl. 86**

(1) Základom miestnej samosprávy je obec.

(2) Obec je samosprávnym spoločenstvom občanov. Je právnickou osobou; má vlastný majetok, s ktorým samostatne hospodári. Zákon ustanoví, ktoré dane a poplatky sú príjmom obce.

(3) O veciach miestnej samosprávy rozhodujú občania na obecných zhromaždeniach alebo referendom alebo prostredníctvom zastupiteľstva obce.

(4) Právo voliť členov zastupiteľstva obce je všeobecné, rovné a priame; uskutočňuje sa tajným hlasovaním.

(5) Obec vydáva vo veciach miestnej samosprávy všeobecne záväzné vyhlášky. Vyhlášky môže tiež vydávať vo veciach štátnej správy, ak bola na to splnomocnená zákonom.

Čl. 87

(1) Obce sa môžu združovať na zabezpečovanie vecí spoločného záujmu.

(2) Hranice obce možno meniť len s jej súhlasom. Podmienky a spôsob vzniku, zániku, rozdelenia alebo zlúčenia obcí ustanovia zákony národných rád.

(3) Zákony národných rád ďalej ustanovia najmä

- a) postavenie, organizáciu a pôsobnosť obcí,
- b) podmienky výkonu volebného práva a spôsob vykonávania volieb do zastupiteľstiev obcí a ich volebné obdobie,
- c) prostriedky ochrany práva obcí na miestnu samosprávu,
- d) ktoré veci sa považujú za veci miestnej samosprávy,
- e) v ktorých veciach sa obce poverujú výkonom štátnej správy.

**Ôsma hlava
SÚDY A PROKURATÚRA****Čl. 97**

(1) Súdny a prokurátúra chránia socialistický štát, jeho spoločenské zriadenie i práva a oprávnené záujmy občanov a organizácií pracujúceho ľudu.

(2) Súdny a prokurátúra celou svojou činnosťou vychovávajú občanov k oddanosti vlasti a veci socializmu, k zachovávaniu zákonov a pravidiel socialistického spoluzitia i k čestnému plneniu povinností k štátu a spoločnosti.

Súdy**Čl. 98**

(1) Súdnictvo v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike vykonávajú volené a nezávislé súdy.

(2) Súdy sú: Najvyšší súd Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, Najvyšší súd Českej republiky, Najvyšší súd Slovenskej republiky, krajské a okresné súdy a vojenské súdy.

(3) Ustanovenia týkajúce sa krajských a okresných súdov sa vzťahujú aj na súdy s rovnakou pôsobnosťou, ale inak označené.

Čl. 99

(1) Najvyšším súdnym orgánom v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike je Najvyšší súd Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorý sleduje rozhodovanie najvyšších súdov republik, dozerá na zákonnosť rozhodovania všetkých súdov a zabezpečuje jeho jednotnosť tým, že

- a) rozhoduje o riadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vojenských súdov v prípadoch ustanovených zákonom,
- b) rozhoduje o sťažnostiach pre porušenie zákona proti rozhodnutiam najvyšších súdov republik a všetkých vojenských súdov,
- c) zaujíma stanoviská na zabezpečenie jednotného výkladu zákonov.

(2) Najvyšší súd Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky ďalej rozhoduje o uznaní rozhodnutí cudzozemských súdov na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, v prípadoch ustanovených zákonmi o konaní pred súdmi a pred štátnymi notárstvami určuje príslušnosť súdov a štátnych notárstiev a rozhoduje kompetenčné spory a v prípadoch určených zákonom preskúmava zákonnosť rozhodnutí federálnych orgánov štátnej správy. Najvyšší súd Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky preskúmava zákonnosť právoplatných rozhodnutí, ktorými bol uložený trest smrti; výnimky môže ustanoviť zákon Federálneho zhromaždenia iba v stannom konaní alebo v konaní pred súdmi za brannej pohotovosti štátu.

(3) V Českej republike je najvyšším súdnym orgánom Najvyšší súd Českej republiky, v Slovenskej republike je najvyšším súdnym orgánom Najvyšší súd Slovenskej republiky. Najvyšší súd republiky dozerá na zákonnosť rozhodovania všetkých ostatných súdov republiky.

Čl. 100

(1) V konaní pred súdom rozhoduje senát alebo jediný sudca. Zákony upravujúce konanie pred súdmi ustanovujú, v ktorých senátoch a v ktorých veciach sa zúčastnia na rozhodovaní sudcovia z ľudu a v ktorých veciach rozhoduje jediný sudca; ako jediný sudca môže rozhodovať iba sudca z povolania.

(2) Sudcovia z povolania a sudcovia z ľudu sú si pri rozhodovaní rovní.

(3) Súdom prvého stupňa je spravidla okresný súd.

Čl. 101

(1) Sudcov Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a sudcov z povolania vojenských súdov volí Federálne zhromaždenie; sudcov Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky zvolí spravidla z rovnakého počtu občanov Českej republiky a Slovenskej republiky. Sudcov najvyšších súdov republik a sudcov z povolania krajských a okresných súdov volí národná rada príslušnej republiky.

(2) Predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky volí

zo sudcov tohto súdu Federálne zhromaždenie. Ak za predsedu Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky zvolilo občana Českej republiky, zvolí za podpredsedu občana Slovenskej republiky alebo naopak.

(3) Voľby sudcov z ľudu krajských a okresných súdov upravia zákony národných rád; voľby sudcov z ľudu vojenských súdov upraví zákon Federálneho zhromaždenia.

(4) Sudcovia z povolania sú volení na dobu desiatich rokov; sudcovia z ľudu sú volení na dobu štyroch rokov.

(5) Sudcovia môžu byť odvolaní orgánom, ktorý ich zvolil. Podmienky odvolania, ako aj podmienky iného zániku funkcie sudcu pred skončením volebného obdobia ustanovia zákony upravujúce voľby sudcov.

(6) Návrhy na voľbu a odvolanie podľa odsekov 1, 2 a 5 predkladá Federálnemu zhromaždeniu poverený člen vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a národnej rade príslušný minister spravodlivosti.

Čl. 102

(1) Sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a sú viazaní jedine právnym poriadkom socialistického štátu. Sú povinní spravovať sa zákonmi a inými právnymi predpismi a vykladať ich v súlade so socialistickým právnym vedomím.

(2) Po svojom zvolení skladajú sudcovia tento sľub: „Sľubujem na svoju česť a svedomie, že sa budem spravovať ústavnými a ostatnými zákonmi a budem rozhodovať podľa svojho najlepšieho presvedčenia, nezávisle a nestranne.“

Čl. 103

(1) Súdny postupujú v konaní tak, aby sa zistil skutočný stav vecí, a pri svojom rozhodovaní z neho vychádzajú.

(2) Pojednávania pred všetkými súdmi je zásadne ústne a verejné; verejnosť môže byť vylúčená len v prípadoch ustanovených zákonom.

(3) Obvinenému sa zabezpečuje právo obhajoby.

(4) Rozsudky sa vyhlasujú v mene republiky a vždy verejne.

Prokuratúra

Čl. 104

(1) Dozor nad dôsledným vykonávaním a zachovávaním zákonov a iných právnych predpisov ministerstvami a inými orgánmi štátnej správy, súdmi, hospodárskymi a inými organizáciami i občanmi prislúcha prokuratúre; na jej čele stojí generálny prokurátor Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(2) Prokuratúra sa člení na Generálnu prokuratúru Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, Generálnu prokuratúru Českej republiky, Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky a na nižšie články, ktoré ustanoví zákon Federálneho zhromaždenia. Na čele generálnych prokuratúr republík stoja generálni prokurátori republík.

Čl. 105

(1) Generálneho prokurátora Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vymenúva a odvoláva prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Ak generálnym prokurátorom Českej

a Slovenskej Federatívnej Republiky je občan Českej republiky, bude za jeho prvého námestníka vymenovaný občan Slovenskej republiky alebo naopak.

(2) Generálneho prokurátora republiky vymenúva a odvoláva predsedníctvo národnej rady príslušnej republiky. Návrh na vymenovanie generálneho prokurátora republiky podáva generálny prokurátor Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorý tiež môže predsedníctvu národnej rady príslušnej republiky navrhnúť, aby generálneho prokurátora republiky odvolalo.

(3) Generálny prokurátor Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je zodpovedný Federálnemu zhromaždeniu, ktoré môže prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky navrhnúť, aby ho z funkcie odvolal.

(4) Generálny prokurátor republiky je v celom rozsahu svojej pôsobnosti zodpovedný národnej rade príslušnej republiky.

Čl. 106

(1) Orgány prokuratúry vykonávajú svoje funkcie nezávisle od miestnych orgánov. Vo všetkej svojej činnosti sa opierajú o iniciatívu pracujúceho ľudu a jeho organizácií.

(2) Orgány Generálnej prokuratúry Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a vojenských prokuratúr sú podriadené generálnemu prokurátorovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Generálni prokurátori republík sú mu podriadení pri výkone dozoru nad dôsledným vykonávaním a zachovávaním zákonov a iných právnych predpisov vydaných orgánmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(3) Orgány prokuratúry v Českej republike a v Slovenskej republike sú podriadené generálnemu prokurátorovi príslušnej republiky. Generálnemu prokurátorovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sú výnimočne podriadené v prípadoch ustanovených v zákone.

Čl. 106a

Zprávy o stave socialistickej zákonnosti

(1) Federálne zhromaždenie prerokúva správy Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a generálneho prokurátora Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky o stave socialistickej zákonnosti.

(2) Národná rada príslušnej republiky prerokúva správy najvyššieho súdu republiky a generálneho prokurátora republiky o stave socialistickej zákonnosti.

Deviata hlava

VŠEOBECNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Čl. 112

(1) Ústava nadobúda účinnosť dňom, keď bola schválená Národným zhromaždením.

(2) Týmto dňom stráca platnosť doterajšia ústava i ostatné ústavné zákony, ktoré ju menili a dopĺňali.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

